

Kako sem se učil kuhati kavo

Različni učitelji, različni napotki

✍ Damjan Slabe

Pogled na Lower Kananaskis Lake (s poti proti Mount Inefatigable, 2670 m) FOTO: DAMJAN SLABE

Če bi se moral ta trenutek opredeliti za ali proti pitju kave, potem bi odločno obkrožil za. Ne, da sem kakšen obsedenec tega tradicionalnega poživila. Toda ena, tista zjutraj, pred turo ... Tista je pa zakon! Ali na primer ob ponedeljkih. Ne vem sicer, kako je z vami, toda pri sebi sem že zdavnaj odkril paradoks ponedeljkovih jutur: lepše se imam čez konec tedna, bolj ko je bila tura navdušujoča, težje začnem nov delovni teden. Po vsej logiki bi moralo biti ravno obratno! In kava mi pri tem preklapljanju hudo pomaga. Saj kot pravijo, v zmernih količinah (kaj sicer že natančno to pomeni?) draži možgansko skorjo in izboljša razpoloženje. Menda povzroča celo rahlo evforijo in izboljša koncentracijo. Sam vem predvsem to, da se po skodelici dobre in s (kravjo!) smetano zabeljene kave počutim sila ugodno. Kje vse in s kom sem jo že pil? Dobro mi skuha, se ve, moja mama. Najboljša pa je bila, o tem ni dvoma, tista na letališču v Nairobiju. Po vzponu na Mt. Kenjo in na Kilimandžaro, ko smo se nekega zgodnjega jutra vračali v Evropo ...

PRVI JE BIL NAJSTROŽJI

Skuhati dobro kavo je umetnost. Pitje kave lahko postane tudi razvada, ki pa bi se je sam skoraj odvadil. Oboje je v mojem primeru tesno povezano z gorami. Prvič se je zgodilo, ko sva se z Miretom namenila osvojiti Veliki Klek (Grossglockner) po Stüdelgratu. Takrat še ni bilo Karavanškega predora (cestnega se

razume) niti kaj dosti avtoceste po Dravski dolini. Pripeljati se v Kals, ki je izhodišče za ture z južne strani na Grossglockner, je bil čisto drugačen podvig kot danes. Vmes sva morala zaradi zgodnjega vstajanja in utrujajoče vožnje celo počivati. Ustavila sva se torej na počivališču ob cesti in prostovoljno sem se javil, da bom skuhal kavo. Vzel sem

mali plinskem kuhalnik, pristavil alumini-jasto posodo in jo napolnil z vodo. Kmalu je omamno zadišalo, zdelo se je, da od Lienza pa do Spittala. Arabci so že vedeli ...

Toda, ko je moj soplezalec (ki je, med nami rečeno, vendarle nekaj let starejši in je imel takrat že zelo izostren okus za to, kaj je dobra kava) naredil požirek, me je namesto spohvalnim "mmmm, kako dooobraaa", le pošteno nahrulil: "Drugič pa daj enkrat več kave in enkrat manj sladkorja, kot si mislil!" "Vrag pa taka hvaležnost," sem se kujal sam pri sebi in s "saj kava sploh ni zdrava," spiral občutek neuspeha. Mire je potem še celo turo godrnjal o sladki češpljevi vodi, ki da sem mu jo skuhal. Vzpon mi je kljub temu ostal v lepem spominu. Saj veste, kako to gre. In šolanje je bilo učinkovito: njegovega recepta za kuhanje kave se še po četrto stoletja vztrajno držim.

"KOFETEK" PRI MEDVEDIH

Drugič je bilo mnogo let kasneje. S Frankom sva taborila v Peter Loughheed Provincial Parku, v enem od parkov v Skalnem gorovju

zahodno od Calgarya. Frank je dober poznavalec teh koncev. Peljal me je v pravo divjino, o tem ni dvoma. Kamorkoli si se obrnil, si lahko naletel na bolj ali manj sveže sledi grizlijev. Že med dostopom me je s svojimi zgodbami dodobra prestrašil: skoraj ni bilo smreke, potoka ali ovinka, kjer še ni naletel na mrcino. Priganjala naju je tudi nevihta. Komaj sva še uspela postaviti mali šotorček, že je lilo kot iz škafa. Taborila sva sicer na res imenitnem kraju, imenovanem Forks: ob reki in ker je bilo med tednom, sva bila edina gosta na prostoru, odmerjenem za taborjenje. Toda ob stalnem šumenju Upper Kananaskis River, sem bolj slabo spal. Ponoči sem sanjal, da je medved stopil na najin šotor in to prav na moj prsni koš ...

DRUGI PA NAJNATANČNEJŠI

Čeprav je bilo poletje na višku, je preko noči snežilo skoraj do najinega tabora. Jutro je bilo sila turobno in po slabo prespani noči se nama ni prav nič mudilo na pot. "Kava naju bo poživila," sem si prizadeval dvigniti moralo v taboru. Frank pogleda v reko in nezaupljivo reče: "Veš, tale voda, hm, tale pa že ni užitna. Poglej, kako je kalna. In lahko so paraziti v njej. Stopi raje tistih nekaj minut nižje do bistrega izvira, ki sva ga obšla včeraj pri dostopu. Tista voda bo dobra!" Malce nejevoljen vzamem posodo, se opremim s pohodnimi palicami in oborožim s solzilecem, ter parom zvončkov proti medvedom. Nič kaj prijetno mi ni bilo hoditi samemu po divjini: cingljaj sem kot ministrant in se še malo bolj, precej več, kot bi bilo potrebno, oglašal z glasnim "Hej bear!", vsake toliko preveril, če je doza s sprejem še na svojem

mestu, glava pa se mi je obračala kot rotacijska luč na delovnem stroju. Sam pri sebi sam godrnjal kot šrauf nad češpljo, ko si je v bivačku pod Daulagirjem zlomil slavnici zob: "Kdo za vraga, si je izmislil to presneto kavo?" Na srečo sem brez kakšnih neprijetnih pripetljajev zajel bistro vodo (nehote sem se spomnil Zupančičeve Kanglice) in se s pospešenim korakom po dolgih 20 minutah vrnil v tabor (čeprav moja "kanglica" ni bila prav nič "zlata vsa", sem si pa vsaj pošteno oddahnil). Čez dan sva naredila lepo turo do Turban Canyona. Srečala sva gorskega tekača in kasneje, ko sva našla njegovo tekaško uro, ugotovila, da je bil to Alexander Babikov (letos je na olimpijskih igrah teknoval za Kanado v smučarskem teku). Seveda sva ga s pomočjo spleta našla in Frank mu je kasneje uro tudi vrnil. Občudoval sem venec sveže pobeljenih gora in srhljivo globok kanjon ter idilične prostore za taborjenje. In pri sestopu tudi sledi medvedov, ki jih pri vzponu še ni bilo!

... A LE KOT UČITELJ!

Naslednje juro je bil Frank na vrsti, da priskrbi vodo za kavo iz "le nekaj minut oddaljenega bistrega izvira". Toda, glej ga zlomka! Ko si je tudi to jutro pozorno ogledoval reko, je nenadoma ugotovil, da se je čudežno zbistrila. Sam sicer nisem opazil prav nobene razlike glede na tisto včeraj. In paraziti? Le kam so naenkrat izginili? Toda Frank je bil očitno trdno odločen, da do izvira ne gre. Skuhal sem torej kavo iz vode, ki sem jo zajel kar v reki, vsul "enkrat več kave in enkrat manj sladkorja" ter si pri tem mislil svoje. ○

Res je čas, da se malo razmigamo. Praznovanje novega leta človeka samo poleni – tako smo razmišljali z bratom Cirilom in s svakinjo Joži. Na ponovoletni pohod na Blegoš gremo! Planinsko društvo Gorenja vas ga organizira. Tura ne bo ravno preprosta, posebno ker je vremenska napoved slaba.

A volja je premagala vse ovire. Zjutraj se nas je pred stavbo Marmorja Hotavlje zbrala kar precejšnja družčina. Blegoša ni bilo videti nikjer. Lilo je kot iz škafa, a nobeden se ni pritoževal čez sitno vreme. Premagovali smo ga s precejšnjo mero dobre volje, ker smo bili prepričani, da bo dež višje prešel v sneg. Tega se pa ni tako težko znebiti, samo *marelo* močno streseš in zdrkne z nje. Med takim razmišljanjem nenadoma zaslišim klic: – Peljiva se do Izgorca z avtom!

Joži se loči od skupine, skoči h kombiju, izreče nekaj besed in brž sta v kombiju še dva sedeža prosta. Z malce slabe pohodniške vesti prisedem – saj sem vendar zato tu, da se razgibljem. No, naj bo. Vsaj mokra ne bom. Prisedem in kmalu na parkirišču pod Izgorcem zlezemo iz novodobnega pohodniškega pripomočka. Tedaj pa me prešine: Kaj pa palice? Kje so pa moje pohodniške palice? Skupaj s Cirilom, ki je na vseh poteh sorodniških pohodov vodja odprav, so ostale pri Marmorju. Ne gnjavim se preveč. Imam občutek, da ljudje tu na Poljanskem neradi posegajo po tujih stvarih. Vseeno o tem obvestim okolico. Nekaj pogledov rahlo zaskrbljeno šine po meni, a hip zatem že vzamemo pot pod noge.

Izgorceva senoženet ni ravno lahka pot. Skoraj čisto pokonci je postavljena. Preostala družčina je hitrejša in kmalu ostaneva z Joži sami v zasneženi pokrajini. Pri bunkerju iz časa Rupnikove linije, ki ima ogromno markacijo, natakne dereze – take prvobitne, s štirimi zobmi, narejene v čisto pravi domači polhograjski kovačnici. Pred leti sem jih dobila v dar. Za lahke poti so prav pripravne. Ker nimam palic, so prava rešitev na tej poti. Snežinke se usipljejo izpod neba in vsake toliko časa jih otepeva, jaz z *marele*, ki mi ni ravno v planinsko čast, Joži z obleke. Predvidava, da so tisti, ki so nekje za nama, bili mokri kot miši že do Izgorca. Prava sreča, da sem pozabila palice. Vsega ne bi mogla držati v rokah, *marele* in še dveh palic.

Razgled je danes kratkoviden. Bližnje smreke so damsko ovite z belim nakitom. Te črno-bele piramide nama tokrat dajejo zavetje pred vetrom. Listavci z golimi vejami, odetimi v sneg, pa so kot velikanske naravne čipke. Od druge naravne lepote nič. No, nič hudega, tudi to obteženo "lesovje" prav rada gledam.

Zapuščava gozdno mejo in okrog naju začne prav močno zavijati veter. *Marela* je zdaj samo v napoto in mora v nahrbtnik. K sreči megla ni tako gosta in stopinje predhodnikov nama kažejo pot. Divji veter in megleni ovoji gospodarijo okrog naju. Preišlujem, kaj bo na vrhu. Blegoš je čisto gol in tako prostran, nobene razpoznavne točke nima, dreves, večjih skal ali kaj podobnega,

Mount Lyautey (3082 m) nad Upper Kananaskis River FOTO: DAMJAN SLABE